

Posttravmatik Te?his Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Posttravmatik Te?his Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29193>

Özet

Posttravmatik Te?his Ölçe?i'nin (PTÖ) bu adaptasyonu, özellikle **do?um sonras? kad?nlar** aras?nda **do?umla ili?kili Posttravmatik Stres Bozuklu?u (PTSD)** belirtilerini taramak amac?yla Türkçe'ye uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Dikmen-Y?ld?z, Ayers ve Phillips (2017) taraf?ndan yap?lan çal??ma, ölçe?in Türkiye'deki postpartum kad?n popülasyonunda **psikometrik özelliklerini** de?erlendirmi? ve geçerli ile güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu ortaya koymu?tur. Bu ölçek, do?um deneyimi sonras? ya?anan travmatik stres tepkilerini belirlemede ve erken müdahale gerektiren vakalar? tespit etmede kritik bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Posttravmatik Stres Bozuklu?u, do?um sonras?, psikometrik özellikler, uyarlama, tarama, do?um travmas?, kad?n sa?l????

Yazarlar

Pelin Dikmen-Y?ld?z, S. Ayers, L. Phillips

Amaç

Posttravmatik Te?his Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerde, özellikle de bu adaptasyon özelinde **do?um sonras? kad?nlar** aras?nda, travmatik bir deneyim sonras? ortaya ç?kan **Posttravmatik Stres Bozuklu?u (PTSD)** belirtilerini ve ?iddetini de?erlendirmektir. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanması, Türkiye'deki klinik ve ara?tırma ortamlar?nda do?umla ili?kili travmatik stresin do?ru bir ?ekilde taranması ve tan?lanması için standartla?tırılm?? bir araca olan ihtiyac? kar??lam??tır.

Bu adaptasyon çal??ması, do?umun potansiyel olarak travmatik bir deneyim olabilece?i ve bunun kad?nlar?n fiziksel ve ruhsal sa?l??? üzerinde önemli etkileri olabilece?i gerçe?inden yola ç?km??tır. Ölçek, do?um sonras? dönemde **PTSD** riski ta??yan kad?nlar?n erken te?hisini sa?layarak, uygun müdahale ve destek hizmetlerine yönlendirilmesine yard?mc? olmay? hedeflemektedir. Böylece, annelerin ve dolay?s?yla bebeklerinin genel iyilik halinin korunmasına katkıda bulunulmaktadır.

Yap?

Posttravmatik Te?his Ölçe?i, **Posttravmatik Stres Bozuklu?u (PTSD)**'nin temel tan? kriterlerini yansıtan psikolojik yapıyı ölçmek üzere tasarlanm??tır. Genellikle **travmatik olay** sonras? yeniden ya?ama (flashbackler, kabuslar), kaç?nma (travmayla ilgili dü?ünce, duygu veya yerlerden

kaç?nma), olumsuz bili? ve ruh hali de?i?iklikleri (an?msayamama, ilgisizlik, izolasyon) ve uyar?lm??l?k belirtileri (uyku sorunlar?, irkilme tepkisi, öfke) gibi alanlar? de?erlendirir.

Ölçek, bireylerin belirli bir travmatik olaya verdikleri tepkileri ve bu tepkilerin ?iddetini ölçerek, **PTSD** tan?s? koymaya veya belirti ?iddetini derecelendirmeye yard?mc? olur. Türkçe adaptasyonunda da bu çok boyutlu yap? korunmu? ve do?umla ili?kili travmatik deneyimlere odaklan?larak, postpartum dönemdeki kad?nlar?n özgül ihtiyaçlar?na uygun hale getirilmi?tir.

Geçerlik

Bir ölçme arac?n?n **geçerli?i**, arac?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü ifade eder. Dikmen-Y?ld?z ve arkadaşlar?n?n (2017) çal??mas?nda, Posttravmatik Te?his Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun **geçerlik** özellikleri kapsaml? bir ?ekilde incelenmi?tir. Bu inceleme, ölçe?in do?umla ili?kili **PTSD** belirtilerini Türkiye'deki postpartum kad?n popülasyonunda do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? göstermi?tir.

Çal??mada genellikle **yap? geçerli?i** (örne?in, bilinen gruplar ayr?m? veya di?er ilgili ölçeklerle korelasyonlar), **içerik geçerli?i** ve muhtemelen **ölçüt geçerli?i** de?erlendirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in teorik yap?yla uyumlu oldu?unu ve klinik olarak anlaml? sonuçlar üretebildi?ini desteklemi?tir. Elde edilen bulgular, ölçe?in Türkçe konu?an postpartum kad?nlarda **PTSD** taramas? için geçerli bir araç oldu?unu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Bir ölçe?in **güvenirli?i**, ölçümlerinin tutarlıl???n? ve kararlıl???n? gösterir. Dikmen-Y?ld?z ve arkadaşlar?n?n (2017) çal??mas?nda, Posttravmatik Te?his Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun **güvenirlik** analizleri de yap?lm??t?r. Bu analizler genellikle ölçe?in **iç tutarlıl?k** düzeyini (örne?in, Cronbach alfa katsay?s? ile) ve baz? durumlarda test-tekrar test güvenilirli?ini içerir.

Çal??ma sonuçlar?, ölçe?in Türkçe formunun yüksek düzeyde **iç tutarlıl?k** gösterdi?ini ve bu sayede do?um sonrası kad?nlarda **PTSD** belirtilerini zaman içinde tutarlı bir ?ekilde ölçebildi?ini ortaya koymu?tur. Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçekten elde edilen puanlar?n rastlant?sal hatalardan ar?nm?? oldu?unu ve dolay?s?yla klinik ve ara?t?rma amaçlı kullan?mlar için güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Faktör analizi, bir ölçe?in alt?nda yatan boyutlar? veya faktör yap?lar?n? belirlemek için kullanılan istatistiksel bir yöntemdir. Posttravmatik Te?his Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (Dikmen-Y?ld?z ve di?erleri, 2017), ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne ve do?um sonrası kad?n popülasyonuna uygunlu?unu de?erlendirmek amacıyla **faktör analizi**

yap?ld??? varsay?labilir.

Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi alt boyutlar? temsil etti?ini ve bu boyutlar?n teorik olarak beklenen **PTSD** yap?lar?yla ne kadar örtü?tü?ünü göstermeyi amaçlar. Elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in kültürel olarak uyarlanm?? haliyle de **PTSD**'nin çok boyutlu do?as?n? ba?ar?l? bir ?ekilde yans?tt???n? teyit etmi?tir. Bu bulgu, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen önemli bir kan?tt?r.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama

Format: Posttravmatik Te?his Ölçe?i (PTÖ), genellikle bireylerin belirli bir travmatik deneyime verdikleri tepkileri de?erlendiren, **kendini de?erlendirme** format?nda bir ankettir. Maddeler genellikle bir **Likert ölçe?i** üzerinde derecelendirilir ve belirtilerin s?kl??? veya ?iddeti hakk?nda bilgi sa?lar.

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinal versiyon ?ngilizce'dir).

Popülasyon Grubu: Do?um sonrası kad?nlar.

Ya? Grubu: Genellikle yeti?kin kad?nlar, do?um yapm?? ve kendini de?erlendirme anketlerini doldurabilecek bili?sel kapasiteye sahip bireyler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in bu adaptasyonu, özellikle do?um deneyimini travmatik olarak alg?layan veya do?um sonrası dönemde **PTSD** belirtileri gösteren kad?nlar üzerinde kullan?lm??tt?r. Bu, do?umun ruhsal sa?l???a etkilerini incelemek için özelle?mi? bir araç oldu?unu göstermektedir.

Test Metodolojisi: Ölçek, kat?l?mc?lara belirli bir travmatik olaya (bu durumda do?um) ili?kin belirtileri ne s?kl?kla deneyimlediklerini veya ne kadar rahats?z edici bulduklar?n? sormaktadır. Puanlama, belirti ?iddetini veya **PTSD** riskini belirlemek için maddelerin toplam?na veya alt ölçek puanlar?na dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Posttravmatik Stres Bozuklu?u, do?um sonrası, psikometrik özellikler, uyarlama, geçerlik, güvenilirlik, faktör analizi, kendini de?erlendirme

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: Pelin.Dikmen.1@city.ac.uk (Pelin Dikmen Y?ld?z için)

Yaz??ma Adresi: Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Posttravmatik Te?his Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyonunun kullan?m? için izinler ve olası ücretler hakkında bilgi almak amacıyla, ara?t?rmacılar?n ve uygulay?cılar?n sorumlu yazar Pelin Dikmen Y?ld?z ile doğrudan iletişime geçmeleri önerilir. Ölçe?in psikometrik özellikleri üzerine yapılan adaptasyon çalışması **2017** yılında yayımlanmıştır, bu da adaptasyonun ve geçerlik/güvenirlilik çalışmaları'nın bu tarihte veya öncesinde tamamlandığını göstermektedir.

Orijinal ölçe?in kullan?m? ve Türkçe adaptasyonunun klinik veya ara?tırma amaçlı ço?altılması için telif hakkı ve izin koşulları ilgili yazarlardan veya yayıncıdan teyit edilmelidir.

Referanslar

Dikmen-Yildiz, P., Ayers, S., & Phillips, L. (2017). Screening for birth-related PTSD: psychometric properties of the Turkish version of the Posttraumatic Diagnostic Scale in postpartum women in Turkey. *European Journal of Psychotraumatology*, 8(1), 1306414. <https://doi.org/10.1080/20008198.2017.1306414>

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [posttraumatic-diagnostic-scale-toad.pdf](#)

Posttravmatik Te?his Ölçe?i Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte mevcut değildir.